
Turun kirjaston uudeksi johtajaksi valittiin Heli Kautonen

FT Heli Kautonen on Turun yliopiston kirjaston uusi johtaja. Hän seuraa tehtäväsä Ulla Nygreniä, joka toimi Turussa kirjastonjohtajana parin vuosikymmenen ajan. Kautonen on toiminut Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) kirjastonjohtajana vuodesta 2019 lähtien. Tieto Kautosen valinnasta julkistettiin joulukuussa, ja hän aloittaa tehtävässä alkuvuoden aikana. Kautonen on valmistunut maisteriksi Taide-teollisesta korkeakoulusta vuonna 1995, ja vuonna 2019 hän väitteli tohtoriksi Aalto-yliopistossa. Väitöskirja käsitteli käyttäjäkeskeisen suunnittelun johtamista julkisten digitaalisten palvelujen kehittämisessä. Ennen SKS:n kirjaston johtajana toimimista Kautonen työskenteli Kansalliskirjaston kirjasto verkkopalveluiden palvelupäällikkönä 2011 alkaen ja SKS:ssa suunnittelijana ja verkkoviestinnän tuottajana vuosina 2002–2011.

Plan S -rahoittajien uusi ehdotus laittaisi julkaisemisen uusiksi

Suurten tutkimusrahoittajien cOAlition S -yhteenliittymä julkaisi lokakuussa 2023 aloitteen *Towards responsible publishing* (<https://zenodo.org/doi/10.5281/zenodo.8398479>), joka kunnianhimoisuudessaan ylittää saman yhteenliittymän alulle paneman Plan S -linjauksen. Uudessa ehdotuksessa luonnostellaan tieteellisen kommunikaation ekosysteemi, jossa julkaisemisen prosessi avataan paljon nykyistä laajemmin: pelkkien tutkimustulosten ja niiden taustalla olevan datan lisäksi se koskisi muun muassa vertaisarvioimattomien preprint-julkaisujen ja vertaisarviointiraporttien avaamista. Tutkijavetoiseksi tieteellisen kommunikaation ekosysteemiksi (a scholar-led communication ecosystem) kuvattu malli siirtäisi julkaisemisen valtaa merkittävästi kustantajilta tutkijoille. Omat roolit on hahmoteltu myös tutkimuksen arvioinnista vastaaville tahoille ja tutkimusorganisaatioille. Ehdotus oli kommentoitavana jo marraskuussa, ja uusi versio ilmestyyne kevään 2024 aikana.

Suomen kansallisbibliografia 2023 avaa näkymiä julkaisutuotantoon

Kotimaista julkaisutuotantoa esittelevä *Suomen kansallisbibliografia 2023* (<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202401294670>) julkaistiin tammikuun lopussa. Kansallisbibliografia sisältää kotimaisen kirjallisuuden viitetiedot Fennica-kokoelmasta ja musiikkiäänitteiden ja nuottiaineiston tiedot Viola-kansallisdiskografiasta. Julkaisutuotantoa koskevien tietojen kerääminen kuuluu Kansalliskirjaston lakisäätöisiin tehtäviin. Fennica- ja Viola -kokoelmiin on tallennettu julkaisutuotannon tietoja yli puolen vuosituhannen ajalta. Kansallisbibliografian data mahdollistaa monia näkökulmia julkaisemiseen, ja tuorein kansallisbibliografia esittelee niistä muutamia. Se luo katsauksen muun muassa romaanikirjailijoihin, tietokirjallisuuden aiheisiin, sarjakuvatuotantoon ja säveltäjiin ja sanoittajiin. Kansallisbibliografia osoittaa esimerkiksi sen, että painetun tietokirjallisuuden määrä on ollut 2000-luvulla selvässä laskussa, kun taas painetun kaunokirjallisuuden määrä on jopa hieman kasvanut.